

Porovnání algoritmů hledání cyklů v grafech

Bc. Jan Bíl

Bc. Michal Šedý

Obsah

1	Úvo	$\mathbf{od}$	3
2	Pre 2.1 2.2 2.3 2.4	rekvizity Orientovaný graf	4 5 6
3	Bru 3.1 3.2 3.3	rte-force Popis algoritmu	8 9
4	Her 4.1 4.2 4.3	Pbert Weinbaltt Popis algoritmu	11 11 14 14
5	Hor 5.1 5.2 5.3	ngbo Liu a Jiaxin Wang Popis algoritmu	16 16 17 17
6	Náv 6.1	Vrh programu Moduly 6.1.1 digraph 6.1.2 parser 6.1.3 algorithms Použité knihovny	19 19 20 20 21
7	Pour 7.1 7.2 7.3 7.4 7.5 7.6 7.7	zití programu Struktura projektu Instalace závislostí Spuštění programu Formát vstupu Formát výstupu Příklady spuštění	22 22 22 23 23 24 24

8	Experimenty	25
9	Závěr	26
Li	teratura	27

$\mathbf{\acute{U}vod}$

Orientovaný graf je struktura popisující množinu bodů (uzlů), jenž jsou mezi sebou propojeny orientovanými hranami. Cyklus v orientovaném grafu představuje takovou spojitou posloupnost uzlů, že se žádný uzel s výjimkou prvního a posledního v sekvenci neopakuje a zároveň pro dvojici sousedících uzlů v posloupnosti $\dots u_m u_n \dots$ platí, že existuje orientovaná hrana vedoucí z uzlu u_m do uzlu u_n . Pato práce se zabývá popisem algoritmů pro získání seznamu všech existujících cyklů v zadaném grafu.

Vyhledávání všech (výčet) cyklů v grafu je využíváno v mnoha odvětvích teorie grafů. Tato informace je používána k optimalizaci počítačových programů [1], při analýze booleovských sítí využívaných pro modelování biologických sítí nebo sítí genových regulátorů [8],
při návrhu, vývoji [7] nebo ověření spolehlivosti a fault-tolerance komunikačních systému
[6], atd.

Tato páce porovnávající tři algoritmy pro výčet všech cyklů v grafu byla vytvořena v rámci projektu "Porovnání - Hledání cyklů" do předmětu GAL (grafové algoritmy). Text na úvod definuje potřebné pojmy dále využívané v algoritmech. V následujících kapitolách jsou uvedeny jednotlivé implementované algoritmy. Kapitola 3 popisuje přímočarý algoritmus [2, str. 287], který postupně generuje různé kandidáty cest, a ti jsou následně ověřování. Algoritmus, který navrhl Herbert Weinblatt využívající zpětné navrácení [10] je uveden v kapitole 4. Kapitola 5 popisuje algoritmus Hongbo Liu a Jiaxin Wangův algoritmus využívající frontu [5]. Tyto algoritmy byly implementovány v jazyce Python3. Popis návrhu implementace aplikace a její používání jsou uvedeny v kapitolách 6 a 7. Experimenty porovnávající efektivitu jednotlivých postupů výčtu všech cyklů včetně grafové knihovny Networkx¹ jsou uvedeny v kapitole 8.

¹Dostupné z https://networkx.org/

Prerekvizity

Tato kapitola poskytuje základní definice pro orientované grafy, jakými jsou základní definice grafu, sledu, cesty a cyklů. Dále jsou popsány základní algoritmy pro práci s grafy, kterými jsou prohledávání do hloubky (DFS) a topologické uspořádání, které jsou využívány pro zjednodušení výčtu cyklů grafů. Tato kapitola je převzata z [4].

2.1 Orientovaný graf

Definice 2.1.1 Orientovaný graf je uspořádaná dvojice G = (V, E), kde V je množina uzlů grafu a $E \subseteq V \times V$ je množina orientovaných hran, kde hrana $(u, v) \in E$ znamená, že v grafu G vede hrana z uzlu u do uzlu v (uzly u, v jsou incidentní).

Orientovaný graf G=(V,E) je možno v algoritmech reprezentovat dvěma způsoby. Nechť $u,v\in V$. 1) jako pole Adj seznamů sousedů, pro které platí $v\in Adj[u]\iff (u,v)\in E$. 2) jako matici souslednosti Adj_M , kde $Adj_M[u][v]=1\iff (u,v)\in E\wedge Adj_M[u][v]=0\iff (u,v)\notin E$. Pro účely této práce byl zvolen první přístup, kterým je pole seznamů sousedů.

Definice 2.1.2 Necht G = (V, E). Transponovaný graf $G^T = (V, E^T)$, kde $E^T = \{(v, u) \mid (u, v) \in E\}$.

Definice 2.1.3 Vstupní stupeň uzlu je dán funkcí $d_+:V\to\mathbb{N}_0$, která udává počet přechodu vstupujících do uzlu.

Definice 2.1.4 Vstupní stupeň uzlu je dán funkcí $d_-: V \to \mathbb{N}_0$, která udává počet přechodu vstupujících do uzlu.

Lze snadno ukázat, že pokud má uzel $u \in V$ hodnotu $d_{-}(u) = 0$ nebo $d_{+}(u) = 0$, pak nemůže být součástí žádného cyklu, pro každý stav obsažný v cyklu musí platit, že jeho vstupní i výstupní stupeň je nenulový. Tyto uzly s nulovým stupněm mohou být v části přípravy algoritmů pro výčet cyklů zanedbány (odstraněny). Toto zanedbání uzlu může snížit hodnotu vstupních nebo vstupních stupňů uzlů incidentních s uzlem u na nulu. V takovém případě jsou dále rekurzivně zanedbány také tyto uzly.

Definice 2.1.5 Sled je posloupnost vrcholů $\langle v_0 \dots v_n \rangle$, kde $n \in \mathbb{N}$, $v_i \in V$ pro $0 \le i \le n$, $a(v_{j-1}, v_j) \in E$ pro $1 \le j \le n$.

Definice 2.1.6 Cesta (otevřený cesta) je sled, ve kterém se neopakují uzly.

Definice 2.1.7 Cyklus je cesta, ve které shodují první a poslední uzel.

2.2 Prohledávání do hloubky

Algoritmus prohledávání do hloubky (DFS) je základním algoritmem pro práci s grafy. DFS postupně prochází všechny uzly grafu G = (V, E) a vytváří strom prohledávání do hloubky.

```
Definice 2.2.1 Nechť G = (V, E) a \pi pole předchůdců, kde u \in \pi[v] \implies (u, v) \in E. Strom prohledávání do hloubky je G_{\pi} = (V, E_{\pi}), kde E_{\pi} = \{(u, v) \in E \mid u = \pi[v]\}.
```

Během výpočtu se vytváří pole barev uzlů $color[u] \in \{WHITE, GRAY, BLACK\}$, pole časů prvního prozkoumání $d[u] \in \mathbb{N}$, pole časů dokončení prozkoumávání seznamu sousedů $f[u] \in \mathbb{N}$ a pole předchůdců $\pi[u] \subseteq V$.

```
Algorithm 1: DFS
   Input: G := (V, E)
   Output: \pi, d, f
 1 Procedure DFS-VISIT(v)
       color[u] \leftarrow GRAY
       d[u] \leftarrow time \leftarrow time + 1
 3
       for v \in Adj do
 4
          if color[v] = WHITE then
 5
              DFS-VISIT(v)
 6
          end
 7
       end
 8
 9 end
10 for u \in V do
       color[u] \leftarrow WHITE
11
       \pi[u] \leftarrow NIL
12
13 end
14 time \leftarrow 0
15 for u \in V do
       if color[u] = WHITE then
          DFS-VISIT(u)
17
       end
18
19 end
20 return \pi, d, f
```

Teorém 2.2.2 *Časová složitost algoritmu DFS je* $\mathcal{O}(|V| + |E|)$.

 $D\mathring{u}kaz$. Inicializační část 10–13 má časovou obtížnost $\mathcal{O}(|V|)$. Hlavní cyklus 15–19 je prováděn maximálně |V|-krát, tedy časová obtížnost je $\mathcal{O}(|V|)$. Funkce DFS-VISIT je spouště na pouze pro bílé uzly, tedy |V|-krát a cyklus v proceduře 4–8 je proveden maximálně |Adj[v]|-krát. Protože $\sum_{v \in V} |Adj[v]| = |E|$ je časová obtížnost cyklu 4–8 $\mathcal{O}(|E|)$. Celková složitost je tedy $\mathcal{O}(|V| + |E|)$.

2.3 Topologické uspořádání

Definice 2.3.1 Topologické uspořádání orientovaného grafu G = (V, E) je lineární uspořádání všech uzlů tak, že pokud $(u, v) \in E$, pak u předchází v v daném uspořádání.

Pokud graf G obsahuje cykly, poté není možné určit topologické uspořádání. Nicméně algoritmus lze spustit. Výsledkem bude pseudo-topologické uspořádání, ve kterém bude platit, že pokud $(u,v)\in E$ a zároveň se u nenachází v žádném cyklu, pak u předchází v v daném uspořádání.

```
Algorithm 2: Topological-sort

Input: G := (V, E)
Output: L

1 zavolej DFS(G) pro výpočet hodnot f[v]
2 každý dokončený uzel zařaď na začátek seznamu uzlů L

3 return L
```

Teorém 2.3.2 Protože výpočet topologického uspořádání využívá pouze DFS v časovou složitostí $\mathcal{O}(|V| + |E|)$ a operaci vložení na začátek seznamu, která má konstantní časovou složitost, je časová složitost topologického uspořádání $\mathcal{O}(|V| + |E|)$.

2.4 Zanedbání stavů

```
Algorithm 3: Zanedbání stavů
   Input: G := (V, E)
   Output: G_{simply}
 1 Procedure Pruning(G_p := (V_p, E_p))
       for u \in \text{Topological-sort}(G_p) do
 \mathbf{2}
           if d_{p+}[u] = 0 then
 3
              for v \in Adj_p[u] do
 4
               d_{p+}[v] \leftarrow d_{p+}[v] - 1
 5
 6
              V_p.remove(u)
 7
           end
 8
       end
10 end
11 G_t \leftarrow G^T
                                                               // Transponujeme graf G
12 Pruning(G_t)
                                         // Smažeme zanedbatelné stavy v grafu G_t
13 G_{simply} \leftarrow G_t^T
                                                               // Transponujeme graf G_t
14 Pruning(G_{simply})
                                    // Smažeme zanedbatelné stavy v grafu G_{simply}
15 return G_{simply}
```

Jak již bylo dříve řečeno, stavy, jejichž vstupní, nebo výstupní stupeň je nulový nemohou být součástí žádného cyklu, a proto mohou být při výčtu všech cyklů grafu zanedbány (odstraněny). Při zanedbání těchto uzlů se ale mohou změnit hodnoty funkcí d_- a d_+ tak, že budou objeveny nové stavy s nulovým vstupním nebo výstupním stupněm. K jejich kompletní eliminaci slouží následující algoritmus.

Teorém 2.4.1 *Časová složitost algoritmu zanedbání stavů je* $\mathcal{O}(|V| + |E|)$.

 $D\mathring{u}kaz$. Transponování grafu má časovou složitost $\mathcal{O}(|V|+|E|)$. Topologické uspořádání má časovou složitost $\mathcal{O}(|V|+|E|)$. V proceduře Pruning se hlavní cyklus 2–9 prochází |V|-krát a vnitřní cyklus 4–6 se prochází |Adj[u]|-krát. Časová složitost procedury Pruning je tedy $\mathcal{O}(|V|+|E|)$, z čehož plyne, že časová složitost algoritmu zanedbání stavů je $\mathcal{O}(|V|+|E|)$. $\square$

Brute-force

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetuer adipiscing elit. Ut purus elit, vestibulum ut, placerat ac, adipiscing vitae, felis. Curabitur dictum gravida mauris. Nam arcu libero, nonummy eget, consectetuer id, vulputate a, magna. Donec vehicula augue eu neque. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Mauris ut leo. Cras viverra metus rhoncus sem. Nulla et lectus vestibulum urna fringilla ultrices. Phasellus eu tellus sit amet tortor gravida placerat. Integer sapien est, iaculis in, pretium quis, viverra ac, nunc. Praesent eget sem vel leo ultrices bibendum. Aenean faucibus. Morbi dolor nulla, malesuada eu, pulvinar at, mollis ac, nulla. Curabitur auctor semper nulla. Donec varius orci eget risus. Duis nibh mi, congue eu, accumsan eleifend, sagittis quis, diam. Duis eget orci sit amet orci dignissim rutrum.

3.1 Popis algoritmu

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetuer adipiscing elit. Ut purus elit, vestibulum ut, placerat ac, adipiscing vitae, felis. Curabitur dictum gravida mauris. Nam arcu libero, nonummy eget, consectetuer id, vulputate a, magna. Donec vehicula augue eu neque.

Algorithm 4: Dummy Algorithm.

```
1 Do something.;
2 for k = 0, 1, 2, 3, \dots do
      Do something.;
 3
      if x \geq y then
 4
         Do something.;
 5
      else
 6
         Do something.;
 7
         for j = 1, ..., 10 do
            Do something.;
 9
10
         THIS IS THE SPOT WHERE I NEED THE PAGE BREAK.;
11
12
         Do something.;
      end
13
14 end
```

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetuer adipiscing elit. Ut purus elit, vestibulum ut, placerat ac, adipiscing vitae, felis. Curabitur dictum gravida mauris. Nam arcu libero, nonummy eget, consectetuer id, vulputate a, magna. Donec vehicula augue eu neque. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Mauris ut leo. Cras viverra metus rhoncus sem. Nulla et lectus vestibulum urna fringilla ultrices. Phasellus eu tellus sit amet tortor gravida placerat. Integer sapien est, iaculis in, pretium quis, viverra ac, nunc. Praesent eget sem vel leo ultrices bibendum. Aenean faucibus. Morbi dolor nulla, malesuada eu, pulvinar at, mollis ac, nulla. Curabitur auctor semper nulla. Donec varius orci eget risus. Duis nibh mi, congue eu, accumsan eleifend, sagittis quis, diam. Duis eget orci sit amet orci dignissim rutrum.

Nam dui ligula, fringilla a, euismod sodales, sollicitudin vel, wisi. Morbi auctor lorem non justo. Nam lacus libero, pretium at, lobortis vitae, ultricies et, tellus. Donec aliquet, tortor sed accumsan bibendum, erat ligula aliquet magna, vitae ornare odio metus a mi. Morbi ac orci et nisl hendrerit mollis. Suspendisse ut massa. Cras nec ante. Pellentesque a nulla. Cum sociis natoque penatibus et magnis dis parturient montes, nascetur ridiculus mus. Aliquam tincidunt urna. Nulla ullamcorper vestibulum turpis. Pellentesque cursus luctus mauris.

3.2 Časová složitost

Teorém 3.2.1 Lorem ipsum dolor sit amet, consectetuer adipiscing elit. Ut purus elit, vestibulum ut, placerat ac, adipiscing vitae, felis. Curabitur dictum gravida mauris. Nam arcu libero, nonummy eget, consectetuer id, vulputate a, magna. Donec vehicula augue eu neque.

 $D\mathring{u}kaz$. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetuer adipiscing elit. Ut purus elit, vestibulum ut, placerat ac, adipiscing vitae, felis. Curabitur dictum gravida mauris. Nam arcu libero, nonummy eget, consectetuer id, vulputate a, magna. Donec vehicula augue eu neque. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Mauris ut leo. Cras viverra metus rhoncus sem. Nulla et lectus vestibulum urna fringilla ultrices. Phasellus eu tellus sit amet tortor gravida placerat. Integer sapien est, iaculis in, pretium quis, viverra ac, nunc. Praesent eget sem vel leo ultrices bibendum. Aenean faucibus. Morbi dolor nulla, malesuada eu, pulvinar at, mollis ac, nulla. Curabitur auctor semper nulla. Donec varius orci eget risus. Duis nibh mi, congue eu, accumsan eleifend, sagittis quis, diam. Duis eget orci sit amet orci dignissim rutrum.

3.3 Prostorová složitost

Teorém 3.3.1 Lorem ipsum dolor sit amet, consectetuer adipiscing elit. Ut purus elit, vestibulum ut, placerat ac, adipiscing vitae, felis. Curabitur dictum gravida mauris. Nam arcu libero, nonummy eget, consectetuer id, vulputate a, magna. Donec vehicula augue eu neque.

 $D\mathring{u}kaz$. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetuer adipiscing elit. Ut purus elit, vestibulum ut, placerat ac, adipiscing vitae, felis. Curabitur dictum gravida mauris. Nam arcu libero, nonummy eget, consectetuer id, vulputate a, magna. Donec vehicula augue eu neque. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas.

Mauris ut leo. Cras viverra metus rhoncus sem. Nulla et lectus vestibulum urna fringilla ultrices. Phasellus eu tellus sit amet tortor gravida placerat. Integer sapien est, iaculis in, pretium quis, viverra ac, nunc. Praesent eget sem vel leo ultrices bibendum. Aenean faucibus. Morbi dolor nulla, malesuada eu, pulvinar at, mollis ac, nulla. Curabitur auctor semper nulla. Donec varius orci eget risus. Duis nibh mi, congue eu, accumsan eleifend, sagittis quis, diam. Duis eget orci sit amet orci dignissim rutrum.

Herbert Weinbaltt

Tento algoritmus byl publikován v roce 1972 Herbertem Weinblattem [10]. Jeho základem je Tiernanův algoritmus [9] publikovaný o dva roky dříve, který vyhodnocuje každý cyklus pouze jednou, jednalo se tedy o teoreticky nejefektivnější algoritmus, ovšem za cenu vyšších paměťových nároků. Sam Tiernan ale naznačil, že pro průměrně husté grafy s více než 100 hranami by bylo použití tohoto algoritmus neprakticky pomalé. Herbert Weinblatt ve svém článku popisuje nový přístup, který stejně jako Tiernanův vyhodnocuje každý cyklus pouze jedno, ale nově také minimalizuje množství prozkoumaných hran nutných k objevení cyklu. V důsledku toho dokázal algoritmus implementovaný v experimentálním jazyce Snobol3 na počítači IBM 7094 objevit všech 44 cyklů v grafu s 194 uzly a 294 hranami za méně než sedm sekund.

4.1 Popis algoritmu

Před samotným popisem algoritmu se potřeba definovat pomocné funkce END a TAIL.

Definice 4.1.1 *END* je unární funkce, které pro cestu $\langle v_0 v_1 \dots v_n \rangle$, vrací poslední uzel cesty v_n .

Definice 4.1.2 TAIL je binární funkce, která pro dvojici uzlu v_k a otevřenou cestu $\langle v_0v_1 \dots v_kv_{k+1} \dots v_n \rangle$, respektive cyklus $\langle v_0v_1 \dots v_kv_{k+1} \dots v_0 \rangle$ vrací podcestu $\langle v_{k+1} \dots v_n \rangle$, respektive $\langle v_{k+1} \dots v_0 \rangle$ s respektem k uzlu v_k . V případě cyklu $\langle v_kv_{k+1} \dots v_k \rangle$ vrací prázdnou cestu $\langle \rangle$ délky 0.

V průběhu výpočtu využívá algoritmus seznam TT, který reprezentuje aktuální zkoumanou cestu. Dále jsou udržovány dvě pomocné struktury S_v a S_e . Kde S_v je pomocné pole udržující informaci, zda již byl uzel $v \in V$ v seznamu TT. $S_v[v]$ může nabývat hodnot 0, 1, nebo 2, což indikuje, že uzel v ještě nabyl v seznamu TT, uzel v se momentálně nachází v seznamu TT, nebo že se uzel v již nenachází v TT. Obdobná informace je udržována pro hrany. S_e je matice informující, zda již byla hrana $(u,v) \in E$ v seznamu TT. $S_e[u][v]$ může nabývat pouze dvou hodnot, a to 0, respektive 2, což indikuje, že hrana (u,v) ještě nebyla v TT, respektive že hrana (u,v) již byla v TT a stále může být.

Pro sjednocení dvou cest $P_1 = \langle v_1 v_2 \rangle$ a $P_2 = \langle v_3 v_4 \rangle$ budeme využívat operátor +, tedy $P_1 + P_2 = \langle v_1 v_2 v_3 v_4 \rangle$.

Algorithm 5: Herbert Weinbalttův algoritmus **Input:** G := (V, E), n := |V|Output: L_{cycles} 1 Procedure CONCAT(isRecursion, Path) // Inicializace lokálních proměnných $cycleTails \leftarrow EmptyList$ $\mathbf{2}$ $toAddSave \leftarrow EmptyList$ 3 $toAddToControl \leftarrow EmptyList$ 4 $added \leftarrow EmptyList$ $v \leftarrow \text{END}(Path)$ 6 for $cycle \in L_{cycles}$ do 7 $tail \leftarrow TAIL(v, cycle)$ 8 if $tail = \emptyset \lor tail \in L_{cycles}$ then continue 10 end 12cycleTails.append(tail)if $\exists v_k \in tail : v_k \in Path$ then 13 continue 14 end **15** $cycleEnd \leftarrow END(cycle)$ 16 if $S_v[cycleEnd] = 2$ then **17** toAddToControl.extend(CONCAT(True, Path + tail))continue 19 else $\mathbf{20}$ $newCycle \leftarrow \langle cycleEnd \rangle + TAIL(cycleEnd, TT) +$ $\mathbf{21}$ Path + TAIL(END(Path), cycle)if isRecursion then 22 toAddToControl.append(newCycle)23 24 toAddSave.append(newCycle)**25** end **26** $\mathbf{end}$ **27** end 28 if isResursion then **29** ${f return}\ to Add To Control$ **30** else 31 $L_{cycles}.extend(toAddSave)$ 32added.extedn(toAddSave)33 for $cycle \in toAddToControl$ do 34 if $cycle \notin added$ then **35** $L_{cycles}.append(cycle)$ 36 added.append(cycle)37 end 38 end **39**

end

40 | 6 41 end

```
42 Procedure EXAMINE(v)
        if S_v[v] = 0 then
43
           S_v[v] \leftarrow 1
44
           TT.append(v)
45
        else if S_v[v] = 1 then
46
            L_{cycles}.append(\langle v \rangle + TAIL(v, TT) + \langle v \rangle)
47
48
        else
           CONCAT(False, [v])
49
50 end
   Procedure EXTEND
        while TT \neq \emptyset do
52
           u \leftarrow END(TT)
53
           possible\_v \leftarrow \{v \in V \mid (u, v) \in E \land S_e[u][v] = 0\}
54
           if possible_v = \emptyset then
55
                S_v[u] \leftarrow 2
56
                TT.removeLast()
57
            else
58
                v \leftarrow PickOne(possible\ v)
59
                S_e[u][v] \leftarrow 2
60
                EXAMINE(v)
61
           end
62
        end
63
64 end
   // Inicializace globálních proměnných
65 TT \leftarrow EmptyList
66 S_e[0...n-1][0...n-1] \leftarrow 0
                                                                       // nulová matice n \times n
67 S_v[0...n-1] \leftarrow 0
68 for v \in V do
        if S_v[v] = 0 then
69
            S_v[v] \leftarrow 1
           TT.append(v)
71
           EXTEND()
72
       end
73
74 end
75 return L_{cucles}
```

Před spuštěním vlastního prohledávání grafu jsou všechny uzly, které mají hodnotu d_+ nebo d_- rovnou nule a jejich hrany zanedbány (odstraněny) algoritmem 3. Cílem tohoto kroku je eliminovat uzly, které nemohou tvořit cykly a tím snížit velikost grafu nad kterým bude prohledávání prováděno.

Algoritmus vybere jeden uzel grafu (počáteční uzel cesty) a začne prozkoumávat všechny cesty vycházející z tohoto uzlu. Pokud se během vytváření cesty některý uzel navštíví vícekrát, je tato podcesta označena za cyklus a konstrukce cyklu se navrátí k předchozímu uzlu, pro který existují doposud neprozkoumaní následníci. Pokud již žádný takový uzel

neexistuje, zvolí algoritmus nový, doposud nezvolený, *počáteční uzel cesty*. V případě, že takový uzel neexistuje, algoritmus skončí.

V průběhu výpočtu je cesta vedoucí z počátečního uzlu cesty reprezentovaná seznamem TT ("trial thread"). Při návratu je odstraněn poslední uzel (nejvzdálenější od počátečního uzlu) cesty TT.

Když algoritmus dospěje k uzlu v, který se již byl v minulosti vyhodnocen, pak před zpětným navrácením zkontroluje, zda některá z doposud vyhodnocovaných hran netvoří nový cyklus. Pokud se uzel v nachází v TT, pak existuje právě jeden cyklus, který je tvořen sjednocením v s TAIL TT s respektem z uzlu v. Pokud se uzel v již nenachází v TT, pak může cyklus existovat pouze pokud byly již nějaké cykly obsahující v objeveny. V takovém případě je spuštěna rekurzivní procedura CONCAT, která se snaží nalézt cestu, která začíná na uzlu v a končí na některém uzlu u, který je stále na TT. Z každé takto nalezené cesty je vytvořen cyklus sjednocením této cesty s TAIL TT s respektem k u. (Nechť $C_1 = \langle v_1 v_2 v_1 \rangle$ a $C_2 = \langle v_2 v_3 v_2 \rangle$ jsou dva již objevené cykly, $TT = \langle v_1 \rangle$ a algoritmus objeví již jednou zpracovaný uzel v_3 . A takovém případě je konkatenací podcesty $\langle v_1 \rangle$ z TT, podcesty $\langle v_3 v_2 \rangle$ z C_2 a podcesty $\langle v_1 \rangle$ z C_1 vytvořen nový cyklus $\langle v_1 v_3 v_2 v_1 \rangle$.)

4.2 Časová složitost

Teorém 4.2.1 Časová složitost Herbert Weinblattova algoritmu pro výčet všech cyklů v orientovaném grafu je $\mathcal{O}((|V| + |E|) * (c + 1))$, kde c je počet cyklů v grafu.

 $D\mathring{u}kaz$. Časová složitost zanedbání uzlů je $\mathcal{O}(|V|+|E|)$. Hlavní cyklus (68–74) a zavolání procedury EXTEND bude provedeno nejvýše |V|-krát. Cyklus (62–63) v proceduře EXTEND a vykonání procedury EXAMINE bude provedeno nejvýše |E|-krát, protože podmínkou pro neprázdnost $possible\_v$ je, že existuje přechod $(u,v) \in E$, pro který je $S_e[u][v] = 0$. Pro takovýto přechod je následně nastaveno $S_e[u][v]$ na hodnotu 2. Časová složitost bez procedury $CONCAT \mathcal{O}(|V|+|E|)$.

Nerekurzivní volání procedury CONCAT (49) je uskutečněno maximálně |E|-krát, protože je provedeno z procedury EXAMINE. Hlavní cyklus (7–28) procedury CONCAT je proveden pro každý cyklus stejně jako cyklus pro odstranění duplikátů (34–39). Nerekurzivní volání procedury CONCAT má časovou složitost $\mathcal{O}(c*|E|)$. Procedura CONCAT může být volána rekurzivně pro každý vrchol nejvýše jednou kvůli podmínce (17) $S_v[cycleEnd] = 2$. Rekurzivní volání procedury CONCAT má časovou složitost $\mathcal{O}(c*|V|)$. Celková složitost algoritmu je tedy $\mathcal{O}(|V| + |E| + c*|V| + c*|E|) = \mathcal{O}((|V| + |E|)*(c+1))$.

4.3 Prostorová složitost

Teorém 4.3.1 Prostorová složitost Herbert Weinblattova algoritmu pro výčet všech cyklů v orientovaném grafu je $\mathcal{O}(c*|V|+|V|^2)$, kde c je počet cyklů v grafu.

 $D\mathring{u}kaz$. Algoritmus využívá tři globální pomocné struktury. Prostorová složitost TT je $\mathcal{O}(|V|)$ protože maximální délka cyklu je shora omezena na |V|+1. Prostorová složitost matice S_e je $\mathcal{O}(|V|^2)$. A prostorová složitost pole S_v je $\mathcal{O}(|V|)$. Prostorovou složitost lokálních pomocných proměnných added, cycleTails, toAddSave a toAddToControl můžeme

zanedbat, protože jejich data jsou obsažena v listu všech detekovaných cyklů L_{cycles} . Prostorová složitost listu L_{cycles} je $\mathcal{O}(c*|V|)$, protože obsahuje c cyklů¹, kde délka každého cyklu může být až $|V|+1\simeq |V|$.

Pokud by prohledávaný graf neobsahoval žádný cyklus, potom budou vždy inicializovány globální pomocné struktury s prostorovou složitostí $\mathcal{O}(|V|^2)$.

Bylo dokázáno, že prostorová složitost Herbert Weinblattova algoritmu pro výčet všech cyklů v orientovaném grafu je $\mathcal{O}(c*|V|+|V|^2)$, kde c je počet cyklů v grafu.

 $^{^1{\}rm V}$ případě úplného grafu je počet cyklů rovem mohutnosti symetrické grupy $|S_{|V|}|=|V|!.$

Hongbo Liu a Jiaxin Wang

V roce 2006 spolu Hongo Liu a Jiaxin Wang publikovali algoritmus [5] pro výčet všech cyklů v grafu. Tento algoritmus pracuje v exponenciální časové složitosti oproti algoritmu Jonsona [3], Tiernana [9] nebo zmíněného Weinblattova algoritmu [10]. V porovnáni s nimi je ale jednodušší pro porozumění, čímž jsou minimalizovány chyby v implementaci způsobené chybnou interpretací. Na druhou stranu Liuův a Wangův přístup je neefektivní pro velké grafy. Nicméně existují případy, pro které je jejichž řešení efektivnější.

Algoritmus využívá frontu zkoumaných cest $P_0 \dots P_n$ pro $n \in \mathbb{N}_0$, kde pro délky cest ve frontě platí $|P_n| \leq |P_0| + 1$ a zároveň $|P_{i-1}| \leq |P_i|$. Díky tomu jej lze snadno využít pro výčet všech cyklů délek maximálně $k \in \mathbb{N}_0$ be z nutnosti nalezení všech cyklů.

5.1 Popis algoritmu

Algoritmus využívá pomocné funkce END, která již byla definována dříve 4.1.1 a HEAD.

Definice 5.1.1 *HEAD* je unární funkce, které pro cestu $\langle v_0v_1...v_n\rangle$, vrací první uzel cesty v_0 .

Pro sjednocení dvou cest $P_1 = \langle v_1 v_2 \rangle$ a $P_2 = \langle v_3 v_4 \rangle$ budeme využívat operátor +, tedy $P_1 + P_2 = \langle v_1 v_2 v_3 v_4 \rangle$.

Aby se zabránilo duplicitní detekci cyklů, které byly generovány z jiných počátečních uzlů, ale jinak jsou si zcela ekvivalentní, je každému uzlu v přiřazena různá hodnota $ord(v) \in \mathbb{N}_0$, kde pro $u,v \in V$ platí $ord(u) = ord(v) \iff u = v$. Při prohledávání cesty P v grafu pak může být uzel v připojen na konec cesty P pouze pokud ord(v) > ord(END(P)).

Před spuštěním prohledávání grafu jsou všechny uzly, které mají hodnotu d_+ nebo d_- rovnou nule a jejich hrany zanedbány (odstraněny) algoritmem 3. Cílem tohoto kroku je eliminovat uzly, které nemohou tvořit cykly a tím snížit velikost grafu nad kterým bude prohledávání prováděno.

Při inicializaci proměnných (1–4) jsou všechny cesty délek 0 vloženy do fronty cest Q. V hlavním cyklu (5–19) se algoritmus snaží vytvořit cykly délky k pro cesty délek k-1. Cyklus délky k je tvořen sjednocením cesty P délky k-1 a hrany (END(P), HEAD(P)). Dále z cesty P na základě přechodů vedoucích z END(P) generuje nové cesty $P + \langle v \rangle$ pro $v \in \{v \in Adj[END(P)] \mid v \notin P \land ord(v) > ord(HEAD(P))\}$ a vkládá je do fronty cest Q.

Pokud je fronta cest Q prázdná (nebylo již možné vygenerovat další cesty), je algoritmus ukončen a všechny objevené cykly jsou vráceny v seznamu L_{cycles} .

Algorithm 6: Liuův a Wangův algoritmus

```
Input: G := (V, E)
   Output: L_{cycles}
   // Inicializace
 1 Q \leftarrow EmptyQueue
 2 for v \in V do
        ENQUEUE(Q,\langle v\rangle)
 4 end
 5 while Q \neq \emptyset do
        P \leftarrow DEQUEUE(Q)
 6
        head \leftarrow HEAD(P)
 7
        end \leftarrow END(P)
 8
        for v \in Adj[end] do
 9
           if v = head then
10
                L_{cycles}.append(P + \langle v \rangle)
11
            else if ord(v) > ord(head) then
12
               if v \notin P then
13
                    ENQUEUE(Q, P + \langle v \rangle)
14
                end
15
           end
16
        end
17
18 end
19 return L_{cycles}
```

5.2 Časová složitost

Teorém 5.2.1 Časová složitost algoritmu, který publikovali Hongo Liu a Jiaxin Wang je $\mathcal{O}(2^{|V|})$.

 $D\mathring{u}kaz$. Časová složitost zanedbání uzlů je $\mathcal{O}(|V|+|E|)$. Inicializace a naplnění fronty (1–4) Q má časovou složitost $\mathcal{O}(|V|)$. V hlavním cyklu (5–18) jsou postupně vygenerovány všechny cesty P, pro které platí $\forall v \in P : ord(v) \geq ord(HEAD(P))$. Takovýchto otevřených cest je až $\sum_{k=1}^{n:=|V|} \binom{n}{k} = 2^n - 1$. Celková časová složitost algoritmu je tedy $\mathcal{O}(2^{|V|})$.

5.3 Prostorová složitost

Teorém 5.3.1 Prostorová složitost algoritmu, který publikovali Hongo Liu a Jiaxin Wang je $\mathcal{O}(2^{|V|})$.

 $D\mathring{u}kaz$. Prostorová složitost výstupního seznamu L_{cycles} je $\mathcal{O}(c*|V|)$, protože délka cyklu může být až $|V|+1 \simeq 1$. Do fronty Q se postupně ukládají všechny cesty v grafu, kde pro každý uzel v otevřené cesty P musí platit $ord(v) \geq HEAD(P)$. Algoritmem bude

celkem zpracováno až $\sum_{k=1}^{n:=|V|} \binom{n}{k}$ otevřených cest. Hodnota této funkce dosahuje maxima pro $k = \lceil n/2 \rceil =: k_{0.5}$. Tedy prostorová složitost fronty Q je $\mathcal{O}(\binom{n}{k_{0.5}}) \in \mathcal{O}(2^{|V|})$. Celková prostorová složitost algoritmu je $\mathcal{O}(2^{|V|})$.

Návrh programu

Tato kapitola popisuje jednotlivé komponenty, z nichž sestává program demonstrující zmíněné algoritmy pro výčet všech cyklů v grafu. Veškerá implementace byla provedena v jazyce Python 3 (verze 3.8+).

6.1 Moduly

Za účelem zapouzdření jsou veškeré algoritmy a třídy umístěny do balíku gal. Ten obsahuje modul digraph, ve kterém se nachází definice třídy orientovaných grafů DiGraph, modul modul parser s třídou Parser, která slouží pro získání orientovaného grafu ze vstupního souboru a modul algorithms, který obsahuje definice jednotlivých algoritmů pro výčet všech cyklů.

6.1.1 digraph

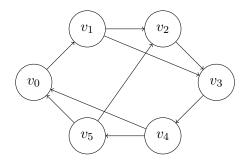
Třída grafů disponuje základními metodami pro práci s grafy, jakými jsou přidávání uzlů (add_vertex), přidávání hran (add_edge), transponování (transpose), získání indukovaného grafu (get_induced_graph), výpočet dfs lesa (gfs) nebo získání topologického uspořádání (get_topological_sort).

Pro zjednodušení interní reprezentace uzlů a pokrytí funkce ord využívané v algoritmech jsou uzly reprezentovány číselnou hodnotou, kde pro dva uzly $u,v\in V$ platí $ord(u)=ord(v)\iff u=v.$ Informace o původním jménu uzlu je uložena v obousměrném slovníku vertex cname.

Třída DiGraph poskytuje možnost generování úplných grafů (create_complete_graph), multi-cyklických grafů (create_multicycle_graph) a nested grafů (create_nested_graph). Tyto generované grafy budou použity pro získání experimentálních výsledků.

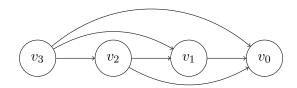
Definice 6.1.1 Nechť G = (V, E) je orientovaný graf. G se nazývá **úplný orientovaný** graf, pokud $E = V \times V$.

Definice 6.1.2 Necht G = (V, E) je orientovaný graf. G se nazývá **multi-cyclický orientovaný graf**, pokud |E| > |V| a zároveň existuje v grafu cyklus $C = \langle v_1 v_2 \dots v_n \rangle$, kde |C| = |V| + 1.

Obrázek 6.3: Multi-cyklický graf.

Definice 6.1.3 Necht G = (V, E) je orientovaný graf. G se nazývá **nested orientovaný** graf, pokud $E = \{(u, v) | ((u, m), (v, n)) \in (V \nabla \mathbb{N})^2 \land n < m\}$, $kde \nabla$ je diagonální produkt¹.

Obrázek 6.5: Nested graf.

6.1.2 parser

Třída Parser poskytuje statickou metodu pro načítání grafů ze vstupních souborů. Tato metoda vrací instanci třídy DiGraph. Vstupní soubor obsahuje na každém řádku jeden přechod. Ten je reprezentován dvojici vrcholů oddělených mezerou. Jména vrcholů mohou obsahovat pouze alfanumerické znaky.

Příklad formátu grafu:

v0 v1

v1 v2

v2 v0

6.1.3 algorithms

Modul algorithms obsahuje implementace jednotlivých algoritmů pro výčet cyklů v grafu. Pro porovnání je zde také použita knihovna Networkx. Jednotlivé implementace nejsou k dispozici přípo, ale přez volání funkce get_cycles, která na základě specifikovaného prametru algo vybere, zda bude použit algoritmus z knihovny Networkx (algo="nx"), brute-force algorithmus (algo="bf"), Herbert Weinbalttův algoritmus (algo="wein"), nebo algoritmus Hongo Liu a Jiaxin Wanga (algo="hj").

¹Produkuje pouze dvojice prvků ležící na diagonále množinového produktu.

6.2 Použité knihovny

Program využívá knihovny Networkx (verze 2.8.7) pro porovnánání efektivity implementovaných algoritmů pro výčet všech cyklů v grafu, knihovnu Bidict (verze 0.22.0) implementující obousměrný slovník využívaný pro obousměrný překlad jmen uzlů na jejích pořadové čísla a knihovnu Numpy (verze 1.23.3) k reprezentaci matic. Tyto závislosti lza nainstalovat pomocí nástroje pip3.

Dále je využívána knihovna Argparse, pro zpracování argumentů příkazové řádky, která je součásti stendartních knihoven python již od verze 3.2.

Použití programu

V této kapitole je popsána struktura složky projektu. Dále je uveden postup pro instalaci knihoven (Bidict¹, Networkx² a Numpy³) využívaných programem. Kapitola také uvádí nápovědu pro spuštění programu pomocí interpretu Python 3 včetně vzorového formátu vstup a výstupu. Po kterých následují příklady jednotlivých možností spuštění. Na závěr kapitoly jsou popsány automatické testy, který byly při implementaci použity.

7.1 Struktura projektu

Na kořenové úrovni projektu se nachází tři složky. Složka /src obsahuje modul gal a spustitelný program enum_cycles.py. Příklady grafů podporovaných programem se nachází ve složce /graphs. Tato dokumentace je umístěná ve složce /doc. Na kořenové úrovni projektu se také nachází soubor requirements.txt obsahující využívané knihovny a jejich verze. Skript s automatickými testy pro modul gal je umístěn ve složce /tests.

7.2 Instalace závislostí

Potřebné knihovny využívané programem lze instalovat pomocí vástroje pip3 do virtuálního prostředí následovně.

```
python3 -m venv gal-env
source ./gal-env/bin/activate
pip3 install -r requirements.txt
```

7.3 Spuštění programu

Při spuštení programu lze přepínači znolit algoritmus, který bude použit pro výčet všech cyklů v zadaném grafu. Lze vybírat mezi algoritmem z knihovny Networkx, brute-force algoritmem, algoritmem Hongbo Liu a Jiaxin Wanga, nebo algoritmem Herberta Weinblatta. Musí být zadán přávě jeden přepínač určující algoritmus.

Dále lze zpracovávat graf zadaný vstupním souborem, vyhegerovaným úplným, multicyklickým, nebo neted grafem. Právě jeden graf musí být zadán.

¹Bidict dostupné z: https://bidict.readthedocs.io

²Networkx dostupné z: https://networkx.org

³Numpy dostupné z: https://www.numpy.org

Program enum_cycles.py umístěný ve složce /src lze po úspěšné instalaci závislostí spustit s využitím interpretu python3 (verze 3.8+) následovně:

přepínače:

```
Zobrazí tuto nápovědu.
-h,
         --help
--nx
                           Použije algoritmus z knihovny Networkx.
--bd
                           Použije brute-force algoritmus.
--hj
                           Použije algoritmus Hongbo Liu a Jiaxin Wanga.
--wein
                           Použije algoritmus Herberta Weinblatta.
-c N,
         --complete N
                           Spustí výčet cyklů nad úplným grafem s N uzly.
-m N M.
       --multicycle N M Spustí výčet cyklů nad multi-cyklickým grafem
                           s N uzly a X hranami, kde X se blíží N+M.
                           Spustí výčet cyklů nad nested grafem s N uzly.
-n N,
         --nested N
```

7.4 Formát vstupu

Vstupní soubor s příponou .grph obsahuje orientovaný graf. Každý řádek souboru reprezentuje jeden přechod. Uzel z kterého hrana vystupuje a uzel, do kterého vede jsou na řádku odděleny mezerou. Jména uzlu mohou sestávat z alfanumerických znaků. V tomto formátu jsou brány v úvahu pouze ty uzly grafu, pro které existuje hrana. Podpora pro izolované uzly bez hran není inplementována (tyto uzly nikdy nemohou být součástí cyklu).

Příklad vstupního grafu:

v0 v0

v0 v1

v1 v2

v2 v0

7.5 Formát výstupu

Všechny nalezené cykly jsou vypsány na STDOUT. Na každém řádku se nachází právě jeden cyklus. Cyklus je reprezentován posloupností vrcholu oddělených mezerou. Poslední uzel cyklu, který je shodný s počátečním uzlem není uváděn (po vzoru knihovny Networkx).

Následující přiklad výstupu je výsledkem prohledávání grafu uvedeného v předchozí sekci 7.4.

Příklad výstupu:

v0

v0 v1 v2

7.6 Příklady spuštění

Tato sekce uvádí vybrané přiklady spuštění programu.

Networkx + vstupní soubor

```
python3 enum_cycles.py --nx g.grph
```

Program provede výčet včech cyklů nad grafem uvedeném v souboru g.grph s využitím algoritmu z knihovny Networkx.

Brute-force + úplný graf

```
python3 enum_cycles.py --bf -c 6
```

Program provede výčet všech cyklů nad úplným grafem $G_c = (V, E)$, kde |V| = 6 s využitím brute-force algoritmu (3).

Hongbo Liu a Jiaxin Wang + multi-cyklický graf

```
python3 enum_cycles.py --hj -m 10 5
```

Program provede výčet všech cyklů nad multi-cyklickým grafem $G_m = (V, E)$, kde |V| = 10 a $|E| \to 10 + 5$ s využitím Hongbo Liu a Jiaxin Wangovým algoritmem (4).

Herberta Weinblatt + nested graf

```
python3 enum_cycles.py --bf -n 9
```

Program provede výčet všech cyklů nad neted grafem $G_n = (V, E)$, kde |V| = 9 s využitím Herbert Weinblattova algoritmu (5).

7.7 Automatické testy

Při vývoji modulu gal byl použit skript run_tests.py s automatickými testy, který je umístěn ve složce /tests. Testy jsou prováděny na úplných grafech pro $|V| \in \langle 1,6 \rangle$, multycyklických grafech pro kombinace $|V| \in \langle 1,20 \rangle$ a $|E| \in \langle |V|, |V| + 20 \rangle$ a na nested grafech pro $|V| \in \langle 1,100 \rangle$. Za referenční výsledky jsou zvoleny cykly, které jsou objeveny pomocí knihovny Networkx.

Za účelem vyžší přehlednosti je během testování tištěna informace o počtu provedených testů pomocí knihovny tqdm⁴ (verze 4.64.1). Tato knihovna se souběžně instaluje se závislostmi pro program enum_cycles.py.

⁴Tqdm je dostupné z: https://tqdm.github.io/

Experimenty

Tato kapitola popisuje výsledky experimentálních měření pro studované algoritmy výčtu cyklů v orientovaných grafech. Za účelem testování byly zvoleny úplné grafy, které jsou často v důsledku své vysoké obtížnosti používané jako hlavní měřítko efektivity algoritmů pro výčet cyklů.

Dále jsou algoritmy testovány na nested grafech, které neobsahují žádný cyklus, ale jsou velice husté a obsahují velké množství otevřených cest. Tento typ grafu je použit z důvodu skutečnosti, že mnoho časová i prostorová složitost elektivních algoritmů závisí na počtu cyklů v grafu. Proto vyvstává otázka, jak moc jsou jednotlivé algoritmy efektivní, pokud se počet cyklů v grafu blíží nule.

Posledním typem grafu, na kterém budou algoritmy testovány, je multi-cyklický graf. Tento graf simuluje prohledávání nad řidkými grafy obsahujícími cykly. Hlavním cílem tohoto porovnávání bude, jak se bude měnit efektivita jednotlivých algoritmu s rostoucí hustotou (počtem přechodů) grafu pro fixní počet uzlů.

Závěr

Nam dui ligula, fringilla a, euismod sodales, sollicitudin vel, wisi. Morbi auctor lorem non justo. Nam lacus libero, pretium at, lobortis vitae, ultricies et, tellus. Donec aliquet, tortor sed accumsan bibendum, erat ligula aliquet magna, vitae ornare odio metus a mi. Morbi ac orci et nisl hendrerit mollis. Suspendisse ut massa. Cras nec ante. Pellentesque a nulla. Cum sociis natoque penatibus et magnis dis parturient montes, nascetur ridiculus mus. Aliquam tincidunt urna. Nulla ullamcorper vestibulum turpis. Pellentesque cursus luctus mauris.

Literatura

- [1] Allen, F. E. Program optimization. Research Report RC-1959. IBM Watson Research Center, Yorktown Heights, N.Y. april 1966.
- [2] DEO, N. Graph Theory with Applications to Engineering and Computer Science. Dover Publications, 2017. ISBN 9780486820811. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=DSBMDgAAQBAJ.
- [3] JOHNSON, D. B. Finding All the Elementary Circuits of a Directed Graph. SIAM Journal on Computing. 1975, sv. 4, č. 1, s. 77–84. DOI: 10.1137/0204007. Dostupné z: https://doi.org/10.1137/0204007.
- [4] KŘIVKA, Z. a MASOPUST, T. *Grafové algoritmy*. VUT Brno, Fakulta informačních technologií, 2018. Dostupné z: http://www.fit.vutbr.cz/study/courses/GAL/public/gal-slides.pdf.
- [5] LIU, H. a WANG, J. A new way to enumerate cycles in graph. In: Advanced Int'l Conference on Telecommunications and Int'l Conference on Internet and Web Applications and Services (AICT-ICIW'06). 2006, s. 57–57. DOI: 10.1109/AICT-ICIW.2006.22.
- [6] MÉDARD, M. a LUMETTA, S. Network Reliability and Fault Tolerance. In:. Duben 2003. DOI: 10.1002/0471219282.eot281. ISBN 9780471219286.
- [7] ROZENFELD, H. D., KIRK, J. E., BOLLT, E. M. a AVRAHAM, D. ben. Statistics of cycles: how loopy is your network? *Journal of Physics A: Mathematical and General*. IOP Publishing. may 2005, sv. 38, č. 21, s. 4589–4595. DOI: 10.1088/0305-4470/38/21/005. Dostupné z: https://doi.org/10.1088%2F0305-4470%2F38%2F21%2F005.
- [8] Rushdi, A. a Alsogati, A. Matrix Analysis of Synchronous Boolean Networks. *International Journal of Mathematical, Engineering and Management Sciences*. Duben 2021, sv. 6, s. 598–610. DOI: 10.33889/IJMEMS.2021.6.2.036.
- [9] TIERNAN, J. C. An Efficient Search Algorithm to Find the Elementary Circuits of a Graph. Commun. ACM. New York, NY, USA: Association for Computing Machinery. dec 1970, sv. 13, č. 12, s. 722–726. DOI: 10.1145/362814.362819. ISSN 0001-0782. Dostupné z: https://doi.org/10.1145/362814.362819.
- [10] WEINBLATT, H. A New Search Algorithm for Finding the Simple Cycles of a Finite Directed Graph. J. ACM. New York, NY, USA: Association for Computing Machinery. jan 1972, sv. 19, č. 1, s. 43–56. DOI: 10.1145/321679.321684. ISSN 0004-5411. Dostupné z: https://doi.org/10.1145/321679.321684.